

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Instytucja kultury
Samorządu Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

OFERTA EDUKACYJNA

Kujawsko-Pomorskiego Centrum Dziedzictwa w Toruniu

w zakresie problematyki archeologii regionu

na rok szkolny 2022/2023

Szanowni Państwo!

Kujawsko-Pomorskie Centrum Dziedzictwa w Toruniu (KPCD) jest instytucją kultury Województwa Kujawsko-Pomorskiego, której celem jest m.in. działalność edukacyjna i popularyzacyjna w zakresie dziedzictwa materialnego oraz niematerialnego regionu. Poprzez aktywność tą pragniemy zwiększać społeczną świadomość bogactwa i różnorodności kulturowej regionu, a przez to stymulować proces kształtowania lokalnych wspólnot opartych o dorobek minionych wieków. Jednym z instrumentów wykorzystywanych do realizacji tego zadania jest prezentowana oferta edukacyjna, kierowana do szkół regionu.

W ramach oferty proponujemy dwie formy zajęć:

- wykładową,
- warsztatową.

Formuła wykładowa ma na celu kształtowanie przede wszystkim wiedzy uczniów, ale także ich indywidualnych umiejętności w zakresie łączenia faktów i wyciągania wniosków. Zajęcia warsztatowe stawiają sobie za cel, poza przekazaniem wiedzy, także rozwój kompetencji społecznych oraz umiejętności takich jak samoorganizacja, praca w grupie czy samodzielne wyszukiwanie informacji. Proponowana oferta skierowana jest do dwóch grup odbiorców: uczniów szkół podstawowych (głównie klas 4-8) oraz uczniów szkół ponadpodstawowych (szkół średnich i branżowych). W celu dostosowania treści do wieku uczniów poszczególne lekcje będą miały dedykowaną grupę odbiorców, dzięki czemu skuteczniej będą możliwe do osiągnięcia cele edukacyjne.

Zaprezentowana oferta w sposób wieloaspektowy prezentuje dziedzictwo materialne i niematerialne województwa kujawsko-pomorskiego, osadzając je w szerszym kontekście przemian społeczno-kulturowych zachodzących na terenie obecnych ziem polskich. Pozwala ona nie tylko przekazywać wiedzę na poziomie faktograficznym, ale także kształtować postawy pożądane społecznie, takie jak ochrona dziedzictwa kulturowego, dążenie do samodzielnego kształcenia się czy tolerancja kulturowa.

Zajęcia realizowane są na terenie szkół. Czas trwania zajęć uzależniony jest od wybranej formuły spotkania oraz zaangażowania jego uczestników. W przypadku wyboru formuły wykładowej konieczne jest zapewnienie przez organizatora dostępu do sali, projektora multimedialnego oraz komputera. Ze swojej strony zapewniamy przygotowanie materiałów warsztatowych oraz merytorycznie opracowanych prezentacji multimedialnych.

I OFERTA DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Propozycje wykładów:

Bogactwo ziemi czarnej - dzieje rolnictwa na Kujawach. W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z historią rolnictwa na terenie Kujaw, głównie na obszarze tzw. Kujaw Czarnych, bogatych w wysokiej jakości czarnoziemy. Uczestnicy poznają początki uprawy roli i hodowli, ale także prześledzą zmiany w sposobie ich prowadzenia na przestrzeni dziejów. Zapoznają się z wykorzystywanymi od neolitu do średniowiecza metodami upraw oraz z wykorzystywanymi przez rolników narzędziami. Poznają również, jak ważną rolę pełnił ten region w dziejach rolnictwa na terenie obecnych ziem polskich. Zajęcia będą miały formę wystąpienia, uzupełnionego o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 4-5 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Zagadki kujawskich megalitów. Po co powstały wietrzychowickie „piramidy”? W ramach zajęć uczestnicy uzyskują podstawową wiedzę na temat społeczności kultury pucharów lejkowatych,

która wzniosła grobowce kujawskie. W trakcie zajęć zaprezentowana zostanie również historia badań wietrzychowickich megalitów. Przede wszystkim jednak zostanie omówiona funkcja tych obiektów w kulturze ówczesnych ludzi. Zajęcia będą miały formę wykładu, uzupełnionego o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 4-5 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Gródki rycerskie i ich tajemnice, czyli jak żyli średniowieczni rycerze. Uczestnicy zajęć zostaną zapoznani ze specyfiką tzw. gródków stożkowatych, będących często siedzibami rycerskimi. Zagadnienie to zostanie omówione na podstawie przykładów z terenu ziemi chełmińskiej i Kujaw. W ramach prelekcji uczniowie dowiedzą się jak wyglądały i jaką rolę pełniły tego typu obiekty w późnym średniowieczu. Zajęcia będą miały formę prelekcji, uzupełnianej o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 4-5 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Cudze chwalicie, swego nie znacie – dziedzictwo archeologiczne Kujaw i Pomorza. W ramach prelekcji uczestnicy zostaną zapoznani z najważniejszymi stanowiskami archeologicznymi z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Prezentacja obejmować będzie zestawienie stanowisk od czasów prahistorycznych do późnego średniowiecza. Przeglądowa formuła wystąpienia ma za zadanie przybliżyć bogactwo kulturowe regionu oraz zachęcić uczestników wykładu do poszerzania swojej wiedzy w zakresie historii lokalnej. Zajęcia będą miały formę prelekcji, uzupełnianej o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 6-8 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Lud zza wielkiej wody... Goci i ich kultura na Kujawach i Pomorzu. Uczestnicy zajęć zostaną zapoznani z historią przybycia Gotów na teren obecnych ziem polskich, ale także z ich kulturą opowiedzianą przez pryzmat znalezisk archeologicznych z regionu. W ramach zajęć uczestnicy poznają najważniejsze stanowiska archeologiczne związane z kulturą wielbarską, łączoną z Gotami. Ponadto uzyskają wiedzę w zakresie wytwórczość, praktyk pogrzebowych czy życia codziennego mieszkańców osad kultury wielbarskiej. Zajęcia będą miały formę wykładu, uzupełnionego o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 6-8 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Nim powstało Chełmno. Ośrodek osadniczy w Kaldusie i jego rola na ziemi chełmińskiej; W trakcie wystąpienia uczniowie zostaną zapoznani z charakterystyką stanowiska archeologicznego w Kaldusie, jego rolą w początkach państwa polskiego oraz z procesem kształtowania się historycznej ziemi chełmińskiej i Chełmna. Zajęcia będą miały formę prelekcji, uzupełnianej o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 6-8 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Propozycje warsztatów:

Na tropie archeologii regionu. Warsztaty mają charakter gry terenowej w ramach której uczniowie otrzymują karty pracy z zadaniami w formie pytań, zagadek, zadań plastycznych i krzyżówek. Wypełniają je na specjalnie przygotowanych stacjach prezentujących wybrane stanowiska archeologiczne regionu. Dodatkowo uczestnicy wysłuchują krótkiego wykładu na temat ochrony stanowiska archeologicznego i co zrobić, gdy odnajdą zabytek archeologiczny.

Docelowa grupa odbiorców: klasy 4-8 szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa, korytarze, sala gimnastyczna

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

II OFERTA DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH (SZKÓŁ ŚREDNICH I BRANŻOWYCH)

Propozycje wykładów:

Na początku był Kałdus. Dzieje ziemi chełmińskiej w ziemi ukryte. W ramach lekcji uczniowie poznają historię kształtowania się ziemi chełmińskiej przez pryzmat stanowiska archeologicznego w Kałdusie. Opowieść o stanowisku przeplatana będzie z szerszym kontekstem przemian społeczno-politycznych epoki wczesnopiastowskiej. Zajęcia będą miały formę wystąpienia, uzupełnionego o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie liceum i technikum

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Kujawsko-Pomorskie na styku kultur. W trakcie zajęć uczestnicy poznają pograniczny charakter obecnego województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni dziejów. Poznają jednostki kulturowe, które funkcjonowały na tym obszarze oraz jaki miały wpływ na kształt dziedzictwa archeologicznego Kujaw i Pomorza. Zajęcia będą miały formę prelekcji, uzupełnianej o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie liceum i technikum

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Biskupin – „Atlantyda” Paluk. W ramach zajęć uczestnicy dowiedzą się jakie znaczenie miało stanowisko archeologiczne w Biskupinie na poznanie życia codziennego społeczności łączonej z kulturą łużycką, jak również szerzej na rozwój archeologii polskiej. Zajęcia będą miały formę wykładu, uzupełnioną o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie liceum i technikum

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

W świecie dawnych zawodów. Późnośredniowieczne cechy i rzemieślnicy na Kujawach.

W trakcie spotkania uczestnicy zapoznają się ze specyfiką wybranych zawodów, które rozwijały się w późnym średniowieczu. Zapoznają się z podstawowymi metodami ich pracy, narzędziami oraz ich znaczeniem w ówczesnym życiu społecznym i gospodarczym Kujaw. Omówieniu podlegać będzie również instytucja „cechu”, zwłaszcza pod kątem jego znaczenia na życie mieszkańców późnośredniowiecznych miast. Zajęcia będą miały formę prelekcji, uzupełnianej o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie szkół branżowych

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Budowlany fach, czyli jak wznoszono budynki od czasów najdawniejszych po późne średniowiecze. Zajęcia mają formę prelekcji prezentującej rozwój budownictwa na przykładzie znalezisk z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Uczestnicy będą mieli możliwość zapoznać się z rozwojem technik budowlanych, ale także z organizacją przestrzeni u różnych ludów i grup społecznych na przestrzeni dziejów. Zajęcia będą miały formę wystąpienia, uzupełnionego o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie szkół branżowych

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Jak chronić dziedzictwo archeologiczne? Poradnik świadomego opiekuna zabytków. Zajęcia mają na celu przybliżyć uczestnikom czym jest dziedzictwo archeologiczne, jaki wpływ ma nasza codzienna postawa na ich zachowanie oraz wskazać w jaki sposób można chronić je przed zniszczeniem. Przedstawione zostaną również pozytywne, jak i negatywne przykłady oddziaływania człowieka na stanowiska archeologiczne. Całość ma pomóc w budowaniu świadomości obywatelskiego zaangażowania w ochronę dziedzictwa kulturowego. Zajęcia będą miały formę wykładu, uzupełnioną o prezentację multimedialną i panel dyskusyjny.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie szkół licealnych, techników i branżowych

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

Propozycja warsztatów:

I ty możesz zostać opiekunem zabytków! Warsztaty wykonywane będą w oparciu o specjalnie przygotowane karty pracy w ramach których uczniowie zapoznają się z zagadnieniem ochrony dziedzictwa archeologicznego i zagrożeniami wpływającymi na jego niszczenie. Przygotowane zadania pozwolą zwiększyć świadomość uczniów na potrzebę ochrony dziedzictwa archeologicznego. Pozwolą również zrozumieć uczestnikom rolę lokalnej społeczności na zachowanie dziedzictwa. W wypełnieniu kart będą pomagać: wykład wprowadzający oraz stoiska prezentujące poszczególną kategorię zagrożeń.

Docelowa grupa odbiorców: uczniowie szkół średnich i branżowych

Czas trwania zajęć: 45 min

Miejsce realizacji zajęć: sala wykładowa, korytarze, sala gimnastyczna

Prowadzący: Koordynator ds. archeologii, KPCD w Toruniu

TERMINARZ REALIZACJI ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Zajęcia edukacyjne z oferty KPCD dla szkół z terenu województwa kujawsko-pomorskiego realizowane są bezpłatnie. Wymogiem skorzystania z oferty jest wcześniejsze

umówienie wizyty w Państwa placówce. Terminy realizacji lekcji i warsztatów w poszczególnych powiatach załączone zostały poniżej.

Termin	Powiat
15 września – 16 września	aleksandrowski
28 września – 29 września	brodnicki
13 października – 14 października	bydgoski i miasto Bydgoszcz
27 października – 28 października	chełmiński
9 listopada – 10 listopada	golubsko-dobrzyński
24 listopada – 25 listopada	grudziądzki i miasto Grudziądz
8 grudnia – 9 grudnia	inowrocławski
15 grudnia – 16 grudnia	lipnowski
12 stycznia – 13 stycznia	mogileński
26 stycznia – 27 stycznia	nakielski
16 luty – 17 luty	radziejowski
23 lutego – 24 lutego	rypiński
9 marca – 10 marca	sępoleński
23 marca – 24 marca	świecki
13 kwietnia – 14 kwietnia	toruński i miasto Toruń
26 kwietnia – 27 kwietnia	tucholski
11 maja – 12 maja	wąbrzeski
25 maja – 26 maja	włocławski i miasto Włocławek
8 czerwca – 9 czerwca	żniński

Jeżeli byliby Państwo zainteresowani przeprowadzeniem lekcji lub warsztatów to prosimy o kontakt mailowy pod adresem: biuro@kpcd.com.pl lub pbanasiak@kpcd.com.pl. Zachęcam do podjęcia współpracy i skorzystania z przygotowanej przez KPCD oferty.

Z poważaniem

dr Marek Rubnikowicz

Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Centrum Dziedzictwa w Toruniu